

VÝSTAVA VAZEB A EDICÍ LUDVÍKA BRADÁČE

(V Uměleckoprůmyslovém muzeu)

Spisovateli ani čtenáři nemůže býti lhostejno, jaký má jeho kniha vnějšek. Slovesný obsah knihy vyžaduje určité úpravy a zřetelů pokud jde o tvar, písmo, tisk a jeho umístění, o papír a o vazbu. Většina nakladatelů, jimž patrně záleží jenom na výdělku, pořizuje svoje knihy za peníz co nejlacinější, a tak nejen že nevyhoví požadavku úpravy knihy, ale po zásluze neplatí, kazí práci sazečů, tiskařů a knihařů. Právě největší česká nakladatelství vydávají většinu svých knih v úpravě tak nedokonalé, že by ji nesnesl žádný jiný předmět. Sazba bývá roztrhána řekami, tisk nestejný, celá úprava ponechává se náhodě. — Leč přece takovéto odbývané knihy jsou půvabné proti oněm, jež nakladatelé dávají zdobiti špatným malířům (a jejich zvrácený vkus se téměř vždy rozhoduje pro neumělce). Tehdy povstávají ohavné knihy s obrázky v textech, plny řemeslné nesprávnosti, třpytí se zlatem a bývají opatřeny „původní skvostnou vazbou“. Takové zrůdnosti více než cokoliv jiného přispěly k tomu, aby byl opětně v širších vrstvách vzbuzen zájem pro odborné zhotovení knihy. Této snaze není třeba přikládati názvu bibliofilství. Řemeslná správnost, dobrý materiál a vkus jsou vždy požadavkem samozřejmým. Knihy celkem dobře upravené v poslední době se množí a jsou to zvláště mladší nakladatelství, která je vydávají. Teprve za hranicí této povinné péče lze mluvit o umění tvořícím krásnou knihu.

Jedním z těch, kdo se nejvíce o krásnou knihu zasloužili, je L. Bradáč. Časopis Knihomil, knihy, jež vázal a jeho edice to dokazují. Bradáč neplní jen požadavků řemeslné správnosti, výtvarný smysl má jej ku práci umělecké. Vystavené vazby jsou práce souladné se svými obsahy literárními, vzájemné poměry, materiál, tituly jsou tak voleny, že povstává zamýšlený celek, jemuž nelze nic vytknouti mimo jediné —

přílišné zření k starému knihvazačství. Bradáčova vynalézavost je vázána jeho zamilovaností do vazeb XVI. století.

U Bradáče v knihovně Grolierově (nazvané dle francouzského bibliofila, jehož knihovna slyнула neobyčejnou krásou, ze sbírky zachovalo se asi 400 svazků, jež jsou velmi ceněny) vyšly — pokud jde o úpravu — snad nejkrásnější české knihy, leč jejich drahocennost brání, aby si je pořídili všichni ti, kdo krásnou knihu milují.

Mluví-li se o krásné knize, nelze nevpomenouti: Z. Braunerové, Marka, Brunnera, Kysely, Bendy, Čapka, Hofmana a ostatních malířů, již o této věci pracují. V. H. Brunner jest oddán této činnosti nejsoustavněji, jeho Dolánka, z knihy Andrea del Sarto zvláště titulní listy, některá čísla Zlatokvětu, Ledovec a jiné knihy, jež vyšly u Bradáče buď v knihovně zmíněné nebo ve Vybraných knihách, budou vždy uváděny jako doklady krásné úpravy knihy a vyzdobování.

Bradáč není jen bibliofilem, v jeho dílně váže se účelně, dobře a poměrně levně, to jsou vlastnosti k pohledání.